

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित,
ग्राहक तक्रार निवारण मंच
कोल्हापूर परिमंडळ, कोल्हापूर

सं. क्र. काअ/ग्रातनिमं/कोप/केस क्र. १५९/२०११-१२/

दिनांक :

मे. निवास स्पिनिंग मिल्स लि.
ए-५ / ए-८ , एम.आय.डी.सी. चिंचोळी,
पुणे रोड, सोलापूर

अर्जदार

विरुध्द

- १) अधीक्षक अभियंता,
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित,
मंडल कार्यालय, सोलापूर
- २) कार्यकारी अभियंता/ नोडल ऑफीसर,
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित,
मंडल कार्यालय, सोलापूर

विरुध्द पक्षकार

- कोरम : १) श्री. बी.जी. पवार. अध्यक्ष,
२) श्री. जी.बी. पानकर, सदस्य सचिव
३) श्री. जी.सी. लेले. सदस्य

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग
(ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल)
विनियम २००६ मधील ८.२ चे तरतुदीनुसार

न्याय निर्णय

मे. निवास स्पिनिंग मिल्स लि. ए-५ / ए-८ , एम.आय.डी.सी. चिंचोळी, सोलापूर यांनी मंचाकडे अनुसूची अ मध्ये महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक गा-हाणे निवारण मंच व विद्युत लोकपाल) विनियम २००६ मधील कलम ६.१० नुसार वितरण कंपनी मंडल कार्यालय, सोलापूर यांचे विरुध्द तक्रार दि. ३०.१२.२०११ रोजी दाखल केली. त्याचा तपशील खालील प्रमाणे -

तक्रारदार ग्राहक हे वितरण कंपनीचे औद्योगिक ग्राहक आहेत. त्यांचा ग्राहक क्रमांक HT- ३३१५१९००४८९१ असा आहे. त्यांनी ए-५ / ए-८ , एम.आय.डी.सी. चिंचोळी, सोलापूर येथे वीज जोडणी घेतली आहे. ग्राहकास ऑक्टोबर २०११ चे देयकाची प्रत मेलद्वारे दि. ४.११.२०११ रोजी मिळाली. त्यामध्ये मागील महिन्याचे बिलापोटी थकबाकी रु. ३७,२१९.३५ इतकी दाखविली आहे, ती ग्राहकाने अमान्य केली आहे. त्यांचे म्हणण्यानुसार मागील देयकाचा पूर्ण रकमेचा चेक त्यांनी देय तारखेपूर्वी तीन दिवस अगोदर स्थानिक बँकेवरील जमा केलेला आहे. बिलावरील सूचनानुसार असे पेमेंट केले आहे त्यामुळे उशीरा पेमेंट केले म्हणून चालू देयकामध्ये थकबाकी दाखविता येणार नाही.

त्यामुळे ती रक्कम देण्यास बांधील नाही व चालू ऑक्टोबर २०११ च्या देयकामध्ये सामील करणे बेकायदेशीर व चुकीचे आहे. ग्राहकाचे म्हणण्यानुसार दि. ५.११.२०११ ला पत्र लिहून मंडल कार्यालयास सदरचे देयक थकबाकीची रक्कम कमी करून दुरुस्त करून द्यावे अशी मागणी केली आहे, परंतु ते दिले नाही. त्यामुळे तक्रारदाराने अंतर्गत तक्रार निवारण कक्ष, सोलापूर यांचेकडे दि. ८.११.२०११ रोजी तक्रार दाखल केली. त्यामध्ये अंतर्गत कक्षाचे आदेश दि. १४.१२.२०११ होऊन ग्राहकाची तक्रार फेटाळण्यात आली. तक्रारदाराने आपल्या अर्जात त्यांचे खाते विकास सहकारी बँकेत असून सदर बँकेत डायरेक्ट आरटीजीएस एनईएफटी करण्याची सुविधा उपलब्ध नाही, सुट्टीचे दिवस व क्लिअरिंगमध्ये वेळ गेला असल्यास त्याची जबाबदारी ग्राहकावर येत नाही, बिलापाठीमागील बाजूस छापलेल्या मजकूरामध्ये शर्त ५ प्रमाणे ३ दिवस अगोदर चेक दिलेला आहे. चेक स्विकारण्याची वेळ ४.०० वाजेपर्यंत आहे, वेळेत चेक दिलेला आहे. रिफंड पेमेंट देतांना आदेश हेवूनही ३ ते ४ महिने उशीराने बिलात अॅडजेस्ट करून दिले आहेत असे नमूद केले आहे. ग्राहकाने अंडर प्रोटेस्ट ही रक्कम भरली. तक्रारदाराने अंतर्गत कक्षाने पारीत केलेला आदेश रद्द होऊन वितरण कंपनीने ग्राहकास रु. ३७२२०/- परत करावेत असे आदेश व्हावेत अशी मंचाकडे मागणी केली आहे.

वितरण कंपनीने आपल्या दि. ९.१.२०१२ च्या लेखी अहवलात मुख्य कार्यालय, मुंबई यांचे परिपत्रक क्र. २५९४१ दि. २४.८.२०११ नुसार ग्राहकाने भरलेल्या चेक / डी.डी. / पे ऑर्डरची रक्कम महावितरण कंपनीच्या खात्यामध्ये जमा झाल्यानंतर पावती देण्यात येईल. तसेच मंडल कार्यालय, सोलापूर यांनी पत्र क्र. ६०२४ दि. ७.५.२०११ नुसार ग्राहकास विद्युत देयकाची रक्कम RTGS / NEFT द्वारे भरणे करण्या संदर्भात कळविण्यात आले होते. तसेच ग्राहकाने उच्चदाब देयकाचा भरणे धनादेशाद्वारे केल्यास ज्या तारखेस धनादेश महावितरण कार्यालयाच्या खात्यामध्ये प्रत्यक्ष जमा होईल त्या तारखेची पावती करण्यात येईल असे कळविण्यात आले होते. सदर ग्राहकाचे एकूण तीन उच्चदाब कनेक्शन आहेत. ग्राहक क्र. २६०-७, २७८-०, ४८९-१ असे आहेत. सदर तिन्ही ग्राहकांचे माहे सप्टेंबर २०११ च्या विद्युत देयकाचे अंतिम देय दिनांक १७.१०.२०११ अशी होती. परंतु सदर ग्राहकाने ग्राहक क्र. २६०-७ व २७८-० चे माहे सप्टेंबर २०११ विद्युत देयकांचा धनादेश क्र. ११२९७५ व ११२९९४ दि. १५.१०.२०११ रोजी सकाळी म्हणजेच बँकेच्या वेळेत या कार्यालयात जमा केलेले आहेत. त्यामुळे सदर दोन्ही धनादेश दि.१७.११.२०११ रोजी या कार्यालयाच्या बँक खात्यात प्रत्यक्ष जमा झाल्याने सदर ग्राहकांना विलंब आकार लावण्यात आलेला नाही. परंतु ग्राहकाने ग्राहक क्र. ४८९-१ च्या माहे सप्टेंबर २०११ चे देयकाचा धनादेश क्र. ११२९९६ रु.१८,६१,०४०/- मंडल कार्यालयास दि. १५.१०.२०११ रोजी १३.२१ वा. सादर केला. दि.१५.१०.२०११ रोजी शनिवार असल्याने बँकेची वेळ ११.०० ते १३.०० अशी होती व दि.१६.१०.२०११ रोजी रविवार असल्याने सदर ग्राहकाचा धनादेश दि. १७.१०.२०११ रोजी कार्यालयाने बँकेत जमा केला, तो धनादेश प्रत्यक्षात दि. १८.१०.२०११ रोजी कार्यालयाच्या बँक खात्यात जमा झाला. त्यामुळे विलंब आकाराची वसूल केलेली व ग्राहकाने भरलेली रक्कम योग्य आहे व महावितरण कंपनीच्या नियमानुसार आहे. ग्राहकास RTGS / NEFT द्वारे विद्युत देयके भरण्यास सांगण्यात आले होते, तरी देखील ग्राहकाने दुर्लक्ष करून महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयाग विनियम २००५ च्या कम १५.५.४ चा भंग केला आहे असे नमूद केले आहे.

प्रस्तुत तक्रार मंचासमोर दि. २३.२.२०१२ रोजी सुनावणीस घेण्यात आली. तक्रारदार गैरहजर. वि.प.तर्फे सहाय्यक अभियंता श्री. चिंचोळे, सहाय्यक लेखापाल श्री. माशाळे उपस्थित. वि.प.च्या अधिकाऱ्यांनी मंचासमोर असे प्रतिपादन केले की, गाहकाने RTGS / NEFT द्वारे विद्यत देयके भरली नाहीत. इतर दोन कनेक्शन्सची बीले वेळेत भरली आहेत, परंतु वादातील बिलाचा मोठ्या रकमेचा धनादेश हा शनिवार दि. १५.१०.२०११ रोजी १३.२१ वा. दि. १५.१०.२०११ रोजी शनिवार असल्याने बँकेची वेळ ११.०० ते १३.०० अशी होती व दि. १६.१०.२०११ रोजी रविवार असल्याने सदर ग्राहकाचा धनादेश दि. १७.१०.२०११ रोजी कार्यालयाने बँकेत जमा केला, तो धनादेश प्रत्यक्षात दि. १८.१०.२०११ रोजी कार्यालयाच्या बँक खात्यात जमा झाला. त्यामुळे देयकात दाखविलेला विलंब आकार योग्य आहे व महावितरण कंपनीच्या नियमानुसार आहे, ग्राहकाची तक्रार फेटाळण्यात यावी.

वरील विवेचनावरून खालील मुद्दा निर्णयासाठी उपस्थित होत आहे.

१) ग्राहकाने मागणी केल्याप्रमाणे वितरण कंपनीने ग्राहकास रु. ३७२२०/- परत करावेत असे आदेश वि.प.विरुद्ध देणे योग्य व कायदेशीर होईल काय ?

उत्तर : नाही

कारणमिमांसा

तक्रारदार ग्राहक हे वितरण कंपनीचे औद्योगिक ग्राहक आहेत. ग्राहकाचे या कनेक्शन व्यतिरिक्त इतर दोन कनेक्शन्स आहेत. सप्टेंबर २०११ ची या दोन कनेक्शन्सची बीलेही ग्राहकास वादातील देयकासोबत देण्यात आली होती. या सर्व तिन्ही देयकांची सप्टेंबर २०११ च्या देयकांची अंतिम मुदत १७.१०.२०११ होती. ग्राहकाने दोन कनेक्शन्सची बीले मुदतीत भरली व वादातील ४८९-१ या ग्राहक क्रमांकाचे देयक रु १८,६१,०४०/-चा धनादेश मंडल कार्यालयास दि. १५.१०.२०११ रोजी १३.२१ वा. सादर केले. दि. १५.१०.२०११ रोजी शनिवार असल्याने बँकेची वेळ ११.०० ते १३.०० अशी होती व दि. १६.१०.२०११ रोजी रविवार असल्याने सदर ग्राहकाचा धनादेश दि. १७.१०.२०११ रोजी कार्यालयाने बँकेत जमा केला, तो धनादेश प्रत्यक्षात दि. १८.१०.२०११ रोजी कार्यालयाच्या बँक खात्यात जमा झाला. या ग्राहक क्रमांकाचे ऑक्टोबर २०११ च्या देयकात विलंब आकार लावल्याने या बाबत वाद निर्माण झाला. ग्राहकाने आपल्या तक्रारीबाबत मंचासमोर उपस्थित राहून कुठलेही मत दिले नाही, वाद संपविला नाही. उलट आपल्या तक्रारीतील पान क्र. ३ मुद्दा क्र. २ मध्ये “ सुट्टीचे दिवस व क्विलअरींगमध्ये वेळ गेला असल्यास त्याची जबाबदारी ग्राहकावर येत नाही “ तसेच मुद्दा क्र. ३ मध्ये बिलाचे मागील बाजूस छापलेल्या मजकूरामध्ये शर्त ५ प्रमाणे ३ दिवस अगोदर चेक दिलेला आहे. चेक स्विकारण्याची वेळ ४.०० वाजेपर्यंत आहे, वेळेत चेक दिलेला आहे असे कथन केले आहे. प्रस्तुत ग्राहकास दि. १६.१०.२०११ ला सुट्टी व दि. १५.१०.२०११ ला शनिवार असल्याने अर्धा दिवस बँकेच्या कामकाजाची वेळ याची माहिती आहे असे गृहित धरले तर त्यांनी इतर दोन देयकांबरोबरच वादातील देयकाचा धनादेशही वि.प.च्या कार्यालयाकडे बँकेच्या वेळेत जमा करणे आवश्यक होते, जेणेकरून दि. १७.१०.२०११ ला ४८९-१ या ग्राहक क्रमांकाचा धनादेशसुध्दा वि.प.च्या बँकेतील खात्यावर जमा झाला असता असे अनुमान काढता येईल. उलट, ग्राहकाने तीन दिवस अगोदर स्थानिक बँकेवरील चेक वि.प.कडे जमा केला असे नमूद केले आहे.

ग्राहकाचे विकास सहकारी बँकेत खाते असल्याने त्या बँकेमध्ये डायरेक्ट आरटीजीएस एनईएफटी करण्याची सुविधा उपलब्ध नाही याची जाणीव असूनसुद्धा ग्राहकाने वादग्रस्त देयक रकमेचा चेक दि. १५.१०.२०११ रोजी बँकेच्या कामकाजाच्या वेळेनंतर वि.प.कडे जमा केला आहे, त्यामुळे मुदतीत रक्कम जमा होऊ शकली नाही. वितरण कंपनीने आपल्या दि. ९.१.२०१२ च्या लेखी अहवलात मुख्य कार्यालय, मुंबई यांचे परिपत्रक क्र. २५९४१ दि. २४.८.२०११ नुसार ग्राहकाने उच्चदाब देयकाचा भरणा धनादेशाद्वारे केल्यास ज्या तारखेस धनादेश महावितरण कार्यालयाच्या खात्यामध्ये प्रत्यक्ष जमा होईल त्या तारखेची पावती करण्यात येईल असे निर्देश असल्याचे वि.प.ने ग्राहकास कळविले आहे. त्यामुळे या ठिकाणी ग्राहकास या परिपत्रकाची निश्चितपणे माहिती आहे असे अनुमान काढता येईल. परिणामी, वि.प.ने ऑक्टोबर २०११ च्या बिलात विलंब आकारापोटी रु. ३७२२०/- दाखविले आहेत. थोडक्यात, वितरण कंपनीला विलंब आकारापोटी Delayed Payment Charges मागण्याचा हक्क आहे. ग्राहकाने ही रक्कम अंडर प्रोटेस्ट भरली आहे. ग्राहकाला ही रक्कम परत मागण्याचा अधिकार नाही. मुद्दा क्र. १ चे उत्तर 'नाही' असे देण्यात येत आहे. खालील प्रमाणे आदेश -

आदेश

- १) तक्रार फेटाळण्यात येत आहे.
- २) या निर्णयाविरुद्ध तक्रारदार यांना अपील करावयाचे असलेस त्यांना आदेशाच्या तारखे-पासून ६० दिवसांचे आंत मा. विद्युत लोकपाल, केशवा. बांद्रा-कुर्ला कॉम्प्लेक्स, बांद्रा (पूर्व) मुंबई यांजकडे करता येईल.

दिनांक :

(बी. जी. पवार)

अध्यक्ष

श्री. जी. बी. पानकर, सदस्य सचिव :

श्री. जी. सी. लेले, सदस्य :

एकमताच्या / बहुमताच्या आदेशाची अंमलबजावणी करण्यात यावी.